

САТА ОПОХ

ССКП ЧУРАПЧЫТААБЫ РАЙКОМУН УОННА НАРОДНАЯ
ДЕПУТАТТАР ОРОЙУОННААБЫ СОВЕТТАРЫН ОРГАНА

Х а й ы т
1931 жыл алтынның
ыйтан таусы

№ 90 (5446)

1980 сая. От ыйын 26 күнэ
СУБУДА

СЫНТИ
2 КАРТЫ

ОРБИТАҒА НОУОТТАР ИККИ АРДЫЛАРЫНААҒЫ САҒА ЭКИПАЖ
ССТА иһитиннэриитэ

1980 саяа от ыйын 23 күнүгөр
Москва биримэстиигэр 21 чаас 33
мүнүүттүгү Советскай Союзтан
«Союз-37» космическай хараабыл
ыстаттымына.

Коммунистский хараабылы иоруттар икки ардыларынаалы экинчи: хараабыл командира Советской Союз икки тогузгоох Героид, СССР космонавт-Лейтанта Виктор Гербатко уениа чигин-изотчин-космонавт, Вьетнам Социалистический Республикасын Героид Фам Туан—салайар.

«Сонз-37» хараабыл нэгүүтүүн
программат «Салют-6»—«Сонз-

36- орбитадамай комиссиясы кытары таксидинин уюна киян бортулар космонавтары Попову уюна Гюмны кытары холбейен чыгышыллары итениш Экспериментеру сгорууну керер.

«Союз-37» хараабыл нэгүүтүн хаанынууцгар «Интеркосмос» программатыгтар имитымаах со-
циалистический дөйдуларынан
имитылар эйлэх саяага космический куйаары чинчийн сай-
лалмаа.

Советский Союз уюна Социалистический Вьетнам граждана кытгылаан поруоттар и

кү ардыларына да санга экинчи көтүүгө СССР уюна ВСР ики ардыларыгар бырааттыгы дофодоуу итишине мекс бикрге үлэ динин чарыктай холбооруна буолар. Бу ситийниги социалистическай бирге дофодоуу бары дойдударын дитеристегэр уонна сулааллар бириг кастор.

Космонавтар Гербатыно уени
Фан Туан дорубуяларын турут
ичугей, карабыл борталык сис-
темалары септоскутун узатималы

«Союз-37» хараабын экинхэн
котүү программатын тэлэрүүтэ
кирдэ.

Хонду бэрэхсан—ыраас
утуугуу, олгон отуугуу
сайнж айыг оёо аймагы
күүржэнээх үлэрэ ябуу-
лаобит кэрэ аймгалаах
үтүсүнн үрэх. Быйыл
манш Одуууун арыс
кылаастаах оскулатын
үрөмжүчүлөрү додууа
быгылган бабаллар. Ки-
нилэр оройуон үрөмжүч-
чэлэрин үтүс оту отуур-
га куоталаахыска күү-
лаобиттөрү, бигэ тасла-
рыс толорон оттоодун
трафигар биер бастаа-
ман киирбиттөрү.

Үерэмдэгчлэлэр штаб-
тары кидылар кайма бө-
ладьронан, лозуннары-
нан, плакаттарынын
кноржэнэн, ударнайдын,
буурдааһыннаахтык үлэ-
төннэ оту болонниир
былааннарык бу буур
дааһыннаах нидиэлэ
идинэн, атырдыах ыйын
4 күнүгүр, толорон тик-
лэргө иппиттөөх соругу
түтүрүмүсүлэр.

Ону голдорор ийин Хонду оролоро күүрээниэхтин уламзын, кордоохтук-нардаахтык сыыһамаан үөр-көтө мичинанга сылдьалара олус кэрэ.

чу улааттар хотугуларыын
тыһаа сырыдаас, оттон
бугулуут кыргыттар
атырдактарын, ыраа-
быларын ута кылбаһиас.
Ол айыы утуу-субуу бу-
гуллар үксөө, албээн
кстилэр. Киинлэр нүн
айы: 350—400 бугулу
турторон иһэллэр. Оһио
Мамча Колесова, Кенча
Дыачниковскай, Нюта Пу-
лова, Нюра Федотова
уонна да атыттар ордук
үчүгүйдөө үлэһиннэлэр.

От муштарааччы Захар Давыдовский манан этен тирототер уюну уга илктинен автоматтың тутасын тардылжастады ахсын субуулар унаан аңаллар. Омок, түрөленик каази бутулаама, каазиан ичин дикобиттин, кедуна ина отунаа туула-
сеен саткылаахтык садайар. Отуока эбин оскуолаттан аңаммыт педатог Г. М. Кривошапкин анал былланта олодурган интер үлени мытар.

Оулар киндэтин саа ханет, дуобат сонкуулар, киниңа, хаһыат аацаллар. Кинилэргэ көһө

Одустасиз уолаттар кыһылларга оҕо уунак утут-субут угайды оттору кибээччилэргэ үлүрүөт истиннэр. Ой айды баайды аххаа кыһыллар библиотечка үлэллик. Радина Москозотта, Якутский сонуннары, капсааннары уонна Олимпиада ойнуулары араарсан истаалар.

Зааһы бүтэрхэт, хүн го-
туур ахарчы бусут
Тал Колосов уонна
омыттаах отчут Николай
Карлашевский кылдама-
лара ере кыйрайар, ка-
байны үрдөтөр үрдэи,
чекчэйи барар. Биир
кабашиннаах от омурдун-
га дьари түстөнүн буу-
та. Ону көрө туран уп-
рааккочоай Ф. Р. Соф-
ронов эттэ: «Бу өлөөр

Оройуон бары үөрү-
нэччиллэри, Одьулуун
оболоруи курдук, күннэ-
тэ оксуулаахтык, хотуу-
лаахтык оттоон уонна
көрбөөктүү - кардаахтык
сыһымаан, эибери би-
лэн-көрөн, үлөттөн үө-
рүүлэнип күүһү кыю-
һыы-хотуу кыматтаах
оскуодаалартыгытар тик-
йэргитигэр одьулууннар
осте төгүл ыгыраллар.

Бағарабыт сонгатуи
сига ситибишлери улар-
най юйга сига рекорду
оюктуушчуларга, билим-
ни, обонотални биле-

Ахисе кылаас оюлоро
дизин бары бытармай

Хоннохтоохтук оттууллар

Республика бэлтгэлдээ 1987 онд 28 хүнлүүрийн түмүүн-
отчута Н. П. Седлаченко-ийн графикна киригтэ
Н. Колосов үлдэснэр 1987-1988 онд 28 хүнлүүрийн түмүүн-
отчута Н. П. Седлаченко-ийн графикна киригтэ

мөтә бу кәрәен күннәри
таба туһанан хоннохтоох-
тук үзәлиер. Киниләр
үлз сикоритутотун муңу-
чуракун үрәлтә, режис-
син халбашынабакка ту-
тушан 60-тан тахса тон-
на оту кибиетилэр. Тө-
пәкәрен өссө элән бу

Болтоно илдәмин аласт-
тарылар смалдыр хон-
нохтоох очуттар баһар-
кай үүнүүлэх Аман-
хочотлар үзәлиер сирәй-
кусталашымакта ар м #
киниларигар түһәрбөс
баралахтар.

С. ОСИПОВ,

1998, 1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 26

Райсовет исполкомугар

Оттоолунга Эриликтэр тобо бытаардылар

тустан мундугураук ҮР-
Летин күнүз хайахастар
50 чакырдар 30 тонна оту
кайнар эрз буулактары-
на. График бойын-
ынан бу май 28 күнүгөр
Хайахаст отделекиета
750 тонна оту сардоту-
налыктаах

Армения үчүгү ула-
двордон патарар Хон-
торо отделениетин уг-
равликция М. П. Ду-
ковца субу хуызарга
200 тонна оту чамачи-
пүтүн, 20 тонна от масе-
кети болминзобитин он-
нон турам, графиты 120
тоннадан тутуспакка
нйорин адыма. Отделе-
ние 2250 тонна оту содо-
туопкалыахтаах. Дойдуга
от үчүүгү үчүгү. Ха-
лааннутаах тобо да уу-
лааларин ийин, 400-чөкө
тонна оту элар кыах-
таахтар. Сүөхүгү сүм-
биннээх аһымын содо-
туопкаламматаах. Басылга
500 тонна сивалын утгох-
таах.

Манган хаалбыт нэмгэ нүүр ихсын отделение 90-нуу тонна оту кабинартаа былганын толорор кылатоох. Холторолор бу май 28 күнүгэр 700, буурдаабыннаах икин нодналз түмүгөр 1360 тонна оту кабинартаа райсовет истралкомун истралдактар.

Базальты сазонга 2950 тонна оту, 700 тонна синдани, 50 тонна сенины багэмнигхтэх Халлар отделенигхтэ отто-бунга графитын баграсуора 19,5 бырайыан туунар. Сүмһинигох аһилдыгы багэмнигх туу-нан тылларын эрэ минималтаалар. Халтан оро-ним эмэ колон оро тар-дыан каллар курдук-тар. Отделениг атырдыа

тоннаны кабылор, отгон
агаралх айым 11 кү-
нүгэр 1210 тонна - оту
күрүүлээн графикка ха-
йаан да кинирер сорук-
талх.

Түркт отделенине управ-
ляющийларын информация-
ларга иттириш. Дө-
нениң совхозна техника-
на суех булбалар
Айгардас трактора 94,
автом 43-на эре онго
үзэлмиз. Уагсабайның
совхозна да, отделенине-
ларга да шештех тарма-
тар комелерүн тула-
ны, кишилер күүстери
агтаран туруруу, маас-
сабай суботунулар-
га, олохтох кишилик-
нере тирерини мөлтөх.
Салайлааччылар оттуур
автомаларга сымдар кур-
дуктар да, кишилер үз-
лериң итти-тогон бил-
сиспэттер, агитационнай-
маассабай үлени кордо-
булга эленилтирдиш
машпаттар.

[illegible][illegible]

Райсовет исполкома Эрнлик Эристин аяа-
нан сохтоо дирекциатын,
отделеннелэр угравляю-
щайдарык, сельсоветтер
исполкомнарын 1000
хүнгэ итинник улахан
баллаарамалары уталыт-
паха туораталларылар,
атырдах айым 11 күнү-
гөр графикна кирээл-
рингөр соруудахтаа. Ол
кииниттэн механизмирован-
най интердах эменнелэр
үлээлэртэр орусбай бол-
омотону ууттарга, техни-
ческэй коммуну күүһүр-
дэргэ, охсууну ники сме-
нанан ыларга, социа-
листическэй куотата-
һалыкы кимиктик тэни-
тарга, бастык сыгыт ту-
һаарга, сүмэйиннелэр
аһалыктар былааннарын
толорорго, агитационнай-
масселбай үлэни киме-
ник тарыаарга күккүтэ
контургоду уонна ырдэ-
били күүһүрдэргэ сору-
дахтаа.

Республика бэлтгэлдээ 1987 онд 28 хүнлүүрийн түмүүн-
отчута Н. П. Седлаченко-ийн графикна киригтэ
Н. Колосов үлдэснэр 1987-1988 онд 28 хүнлүүрийн түмүүн-
отчута Н. П. Седлаченко-ийн графикна киригтэ

мөтә бу кәрәен күннәри
таба туһанан хоннохтоох-
тук үзәлиер. Киниләр
үлз сикоритутотун муңу-
чуракун үрәлтә, режис-
син халбашынабакка ту-
тушан 60-тан тахса тон-
на оту кибиетилэр. Тө-
пәкәрен өссө элән бу

Болтоно илдәзин аласт-
тарылар смалдыр хон-
нохтоох очуттар баһар-
кай үүнүүлэх Аман-
хочотлар үзәлиер сирәй-
кусталашымакта ар м #
киниларигар түһәрбөс
баралахтар.

С. ОСИПОВ,

ССКП районун биюругулар оройун промышленнай тармактарга онус антилетка соруктарын толорууларын туругун тууунан боппурас көрдүгүнэ.

ССКП районун биюругулар оройун промышленнай тармактарга онус антилетка соруктарын толорууларын туругун тууунан боппурас көрдүгүнэ.

[illegible]

Пятилетня аспап кэмилер промкомбинат 59, типография 1,7, лесопункт 6,2, «Сельхозтехника» колхозуга 22 тдн, селсуюбайланыш бордунусуяныкы быззаны таһынан бетердиляр.

Од эрээри алгардас эг-үүт комбината түбэт энэр сылта 311 тнх, солмуобайдаах боро-
дуусуйнаны снэ биэрбэкс, оройуон 252 тнх,
солк. нэстэх илэр.

Үүт бородуукталарын оңоруу, тракторла-
ры, автомашиналары өрөмүөнүнүн, олу-
маны софотунукалаашын, культурнай быто-
вой оңофуктар быланынара толорулазубутта-
рын урдүнэн бородууксуна биирдин көтү-
нэрин оңорууга хаалкан ишэбит. Эг-үүт ком-
бината асыгыт жомго 368 тонна агы, 27 тон-
на арыаны сөгө биэрбэтэ. Промкомбинат
деловой мааны бадакнаашын 54 кубометры-
нан кыйыбэтэ.

СССР райномун бюрота пятилетка түмүктөшүнүкчө сылык уюна пятилетка бүтүүнүүтүн белгилештерин толорууга туура келгенди аңалдары балланта. 1980 жылдагы абал-талаштыбызды толорор уюна апары толорор иштетин бары сыяктар, биргеадалар СССР XXVI съездин достойнай баллактардак көрсөр ийни үрдетиликтен абал-талаштыбызды ылданып тустаактар. Ордук эт-үүт комбинациян коллектива эти оңоруу болупруофутар не мыактары нөрдөө уюна үлөтөгөр туулынах, «Сельхозтехника» холбофутаураты болгонгоу үлз оңорумтуотун үрдетино ууруок тустаактар.

Бары партийнай, комсомольскай, профсоюзнай төрилтөлөр «жаалы»лааҕа суох үлэ-дүөхкө» диир хамсааһынга кинигин кыттан үлэ дымсигиллэринэтиг бэҕэригэтүүтэ уонна кэдрлэри өдөхсүтүүтэ быһаарыылаах дьаһаллары ылаһарыгар соруудахтаныһа.

Сылангмаагы уонна Ха-
даардаагы киноустатпос-
калар куһарана суох үлэ-
лээхтэрини биллэллэр.
Итинни кинесексэ итинни
көрөөччүлэри хабаны
былааннарын төлөрөн-
нор, кинээ тула пропа-
ганданы кинигини ыы-
таннар ситиһэллэр.

Сайыагы ыьдарга
фермалар үлэниитэрин
эмиэ умубаттар. Ол кур-
дун, хадаардар Кууһума
Сайылытын, сыланнар
Бэрэ фермаларытар ха-
тыы да төгүл кинесэни
көрдөрдүлэр.

И. ТЕПЛОУХОВА.

И. ТЕПЛОУХОВА.

Коммунистар уюмга советский дьоннор СССР XXVI съезинар үрдүк өрө көтөрүлүүнүн итининэ ураты күүрэмнэни бэлэмнэнэллэр. Ити—сокуоннай, СССР Конституциятыгар СССР «Советский общество далайар уюмга сүрүннүүр күүнэ, государственнай уюмга общественной тарыталар подити-ческай системаларын төрүтүөн бууналлар» дээн мөөнөз этилдибит.

Бүс аймнаады (1980 с.) Пленумга т. Д. Н. Брешнев шигитин курдук съезиз бэлэмийини политехническай уонна үлөрү антинискока модун нүүстөөх төһүү.

Вилдэрэн курдук, партия съезэтурэ киин савмай урдүкү органа. Онно съезэтор ники ардыларыгар Киин Комитет, Киин резизнонай комиссия уонна атын даҕаны партия киин органиарын үлүсэрэ көрүллэр. ССКП программата уонна Устааба хаттан көрүллээлэр уонна киин савмай органиара талыллаллар. Съезиз кэлэр сыллардаады ССКП политическай курсу, экономикайы сайыннарыы суоллара, о. д. а. суолталаах боштуруустар быһаарылаллар.

Съезд ылыммыт быһаарыыччара партиянай тэригиталар үүнүүлэрин, хас биридин партиянай тэригитэ чэдииннэрин уонна кандидаттарыы мүччү.

Ленингийн пропаган-
да моруул уявна партиа
бикр сомордочуутун,
инжилэр бэгсгэсэт сиб-
бэстэрин хялчигалыга
дохуунаах мисэстэй
млар. Ол ийн кири ко-
рунгун, не хобоонун ба-
йгатай, саягардан ийн-
бэлиг мүүчүрүлбэт со-
пулут.

«Знание» общества
встретили турор көрүү-
конкурс сүрүн сыйлы-
нан эми лекционный
пропаганда дыйар күү-
лүн муну турдук күү-
лүрүү, кини долбаа-
ны кээтти буюлар.

Конкретно чыгыш кордо-
булларинын булаллар:
материалыгынан, обще-
ство хас бирджи чыгыш-
нын активной урла-
тин, кинидер бир те-
мага идатийалларын си-
уушун; инклизин лек

Бу күнлэргэ народнай театр агитбригадалык кыттыылаахтара «Чурапчы» совхоз Сылганнаары отделениетын хонуутаагы отууларын, фермаларын, уһук учаастактарын рабочайларына ыһыллах ырыалары дуоһуя иһиткэлэр, сороһор чаваскылаах ууну дьалкыһат нарын-намчы хамсаныылаах, ардыгар эрбэх үрдүгөр сөттөтө аргыһар битимилээх үгүһүлэри астына көрдүлэр.

нүүтүүлэх хүнд мэд- Оройуоннааг: «Зна-
дныгтарьши буоллулар. ние» общество секретаро

Выйаны быһаччы аһааччылар көрдөөх, сүрөйэ долгутар истинэ кө-
Н. М. Кладкин лекция-
тын көрөхсөн иннитилэр.
«СО» көрр.

И. Коминярс художник плаката. «Плакат»
издательство.

ССТА фотокрониклута

руйбат абарынестөрө. Хас бирдин сьезд—бу биниги партиябан историйтын бытыспат сорзото. Кини хардылазан ипор суолутар дыһуунаах көрдүс камбарин бэлитиһэр. Бары этеп сүһүөх көмүһүгө, партия советскай общество оловун, коллективнай ойун-санаатын, марксистскай-ленинскэй ырытытын уолка ниики дэки хардылаанынан салайааччытынан буолбута.

Бийигини партид шигеэ уонка аатыс сьэстэриггэ
ыда доп курдук 50 сыл билиһынар. Ити история
кардигиңгэр ылаахха—биер чыпчылаһан эрэ кур-
дук. Оттон ол көмүр усталаһыңар Россия револю-
ционер-большевиктара төһөлөөх үүнүлэр, сайын-
ыллар, бустулар-хаттылар. Бийиги партибьыт ба

[illegible]

Көрүү-конкурс 1981 жыл
алушы Ыйга түмүктө-
нүз.

«Знание» общество бы-
ло багача үлэни ыыт-
та. Идэриктэриин ба-
ры бүтүүн биэр поли-
тической күннэр ыыты-
лынылар, Ленинской
темада бичирдэр, икки
төлүк научнай-теорети-

чеснай конференциялар
буолуталаатылар. Пар-
тий райкомун төрийи-
тинан лектордарга со-
минардар / быһааннаах-
тык оҕоһулунулар.
Лектордарынан хаһа-
һыстаба салайааччыла-
ра, партийнай төрүт-
лэр секретаралара, спе-
циалистар, учууталлар,
врачтар уо. д. а. буол-
буттара ордук көрөхсө-
билдэх.

Лекционный пропаган-
дада Хайлахсүтгаады
(председатель Д. Д. Эвер-
стов), Водугурдаады
(председатель И. Н. Ива-
нова), Чурагчы орто
оскуулатынаады (пред-
седатель М. И. Батари-
ев), оскуода-интернат-
таады (председатель А.

39. Кривошапкин алыр сүһүөх төрилтэлэр ар-дук сыйыһааһаахтар. Үл-дөөн иһааһар. Оҕон ча-кырдаагы. Сомоҕоһо-бу. Бахсытаагы. Сыл-наагы. Кытаанахтаар-төрилтэлэр аарыһаа-декияларыгар биер а-путевканы толорон ту-һарбэки олоһолор, бу-үлүһэ олох кыттыһа-тарын курдук. Манын-эпистетинэһэ суох са-һааннаһымы иһааһа-түгөр туораттыһа-аада.

Хөрүү-конкурс ан
типайдык келтисе, ан
ционнай пропаганда т
разынын бөгөрт
эрейнлэр.

Н. КЛАДЖИ,
общество оройуоннады
тэрилтэтин
бырабыллыгыннатын
эппиттиир секретара.

Общественный сүрүсү уенин Кытаанах, Халыкыстан тэрийишэ лы сельсоветтара ил хөхөөхтүн кыттарга эрэ харата айыбын Хөхтөдө нийилиштин буоллуклар. Субуруускай пенсционердарын ыгы- даатынан соххоз 172 пенсционердарыттан мээ- рынчара үгүс сирдэргэ окко 65 эрэ киһини ту- билирбили мала.

Сельсоветтарга 868
пенсионердар олоораллар.
Кийинлэртөн 445 киһи үр-
дэтиллибит социалисти-
ческой эбэхэсталистибэ
ылыннар оттообунга тур-
дулар. Быһың пенси-
онер отчуттар 1835 тонна
оту советуюккалыахтара.
Онон хаа биринди отчут
пенсионер ортотунан 41
центнер үрдүк хаачыс-
тыбадаах оту оттоуда.

Хонтоболор - бачынам-
нарын Карл Маркс аа-
тынан советтер пайсыноер-
дарын советтара үрдүк
ере көтөүлүлүүлээхтик
өйөөтүлэр, пенсияноердар
87 бырыһыаннарын ок-
ко тургордулар, кини-
лэр 733 тонна үчүгэй
качыстыбаллаах оту тут-
тарыахтара.

Од эрээрх хөтөбөлөр
ыгырхыларын маллара
хадардар, хайахсыгтар

Ятнн кытмалстар знаматын 1905—1907 салларда-
ым революция кыһатыгар кыһанан-мүтүмүн
уһаарбыта. Ол кэминттон реакция ынтыраа аһа-
һынньон, меньшевиктер таһгарыһаларын, аан дий-
ду бастакы сэринтин сорун-мунун көсөдөн бөр-
бэттара. Ол кэмгэ 1917 сыл от айтар — тар-
дах айыгар бийиги партиябыт 340 таһааныс
байыһастаах хайылы-үйэ модун куустээх этэ. Пар-
тия кэминттон малыйуоннар: рабочайдар, сол-
даттар уонна дьадыны бааһынайдар — дьаһыс-
Россия бүтүннүүтэ батыйара.

Октябрьской социалистической революционной горо-
дор дьонуннах суолу ыйбыта.

Октябрь киши-аймахха—сага коммунистическай айар-тутар эрэнэ саваалаабыта. Манна дараа партиа хас бириднэ съездэре улуу сынга тийэр аартыкка аркэбийилэр этилэр. Бийиги хас бири биллэр сымптаралары үөрэмнит сылларбыттын та үлөдэ уонна хорсун быйымыга коммунисттар көүһү дуо?... Окус съезд—сага экономическай политика баары, партиа бири сомогоротун биригүтүү съезд. Партиа уон бэйэ съезд—индустриализациялааһын, уон алтыс съезд—коллективизациялааһын съездэ.

Хас бонирдин

ХААЧЫСТЫБАНЫ БОЛБОМТО
КИНИГЭР ТУТУОХХА

Көдүүс уонна хаачыстаба пятилетнатын түмүктөөһинээх сылын бастакы аңара ааста. Ити көмгө оройуон совхозтара государствога эти туттарыы быһаанын 107 бырыһыан толорбут буоллахтарына, үүһүк туроруммут кирбенилэрин баара-суога 68 бырыһыанын ыланнар, оройуон үрдүккэ 1013 тоннаман кыайбатыбыт. Ол иһигэр Карл Маркс аатынан совхоз 355, Су-буруускай аатынан совхоз 169, Эрилик Эристин аатынан совхоз 221, «Чурапчы» совхоз 234 тонна үүтү государствога ситэ атыылаабытлар.

Государствова туттарыллар үүт хаачыстыбата олус мөлөх. Ол курдук, алта ыйга бастакы суордунан—10,5, иккинчиси—76,6, суорда суордунан—12,9 бырыгына барда. Итини ааспыт ың туһаанынах нэмтер тэңизетөхкө, бастакы суордунан туттарбыт үүлүт 8,9 бырыгынаынан тэңиэры түстэ. Ордук мөлөх хаачыстыбалаах үүтү Эрилик Эристин аатынан, Карл Маркс аатынан совхозтар туттарадылар.

Итнн сөргө электри-
ческой энергия баста-
баста бериллэр, аварий-
най дизеллэр үлэлзөбөт
буоланнар үүт арыя
смахтарыгар абыллан
баран төкүннээрлэр.
Ол курдук, аңардас бөс
ыйыгар Эрилик Эри-
стин аатынан совхоз от-
делениедарыттан араас
Сиречиннээринин бары-
га 9 тонна үүт төнөрү-
лүнө. Арыя смахтары-
нан фермалартан калыт
бырмыгынан үүт кирдэ-
зинин, аһыйыгынан
оройуон үрдүнэн 16,8
тонна тутуллубата. Ити
түмүгүр үүт товарноһа
олус намыһах, баара-
суоһа 72,5 бырмыгынан
төннөһэр. Ону таһынан
убадаһ. Холбур, Эрилик
Эристин аатынан сов-

хоэка 3,4,	Карл Маркс
атынан	совхозка 3,6,
«Чурапчы»	совхозка 3,8
бырыһыан	сылтаах.

Выйыл суол-нис суо-
дулан үгүс сирдэргэ ыам-
мыт үтү сеператор-
даа, государствода суо-
гөйинэн уолла арынан
туттаран совхозтар үгүс
мочоонко түстүлэр. Саха
АССР Министрларын Со-
ветын бу дьыда кулун
тутар 21 күнүндэри уу-
рнавар оловуран, оро-
йонига сайын устата
үлэниир түөрт сеператор-
най пуун кыгуллаамыта.
Од ынан баран Эрилик
Эристин аатынан сов-
хоз Уег, «Чурапчы» сов-
хоз Ампаардаах сайы-
лыктарыгар, агардас
үлэтири булбаккалар
сеператорнай пууналары
үлэлати иллектэр. Ити
совхозтар экономикала-
рытар х-дихтаах охсуу-
лаабын ойдообеттөрө
буолуо дикхха нэрагай.
Быһаччыта, суолта биэр-
бэттэр, кыһамматтар.

Государствоа туттарыллар үүт аһыйыста 16-18 кыраадыс буолуохтаах эбит буоллаҕына, ити көрдөбүлгэ ыраадынан эппиэттэбэт. Сыл аһарыгар туттарыллыбыт үүт 20,3 бырыһыана аһары аһытырыһына. Оттон бактериянай сутуллуутунан үүтү бастагы кылаастаарынан баара-суоҕа 10 бырыһыанын туттардыбыт. Ити суорда суох үүт кээмэйинтөн кыра. Бу намыһах көрдөрүүлэр биричиинэлэринэн сүрүннээн бири эрэ эһиэххэ сөп: үгүс фермаларга үүтү сойутар усулуобуйа суох, саас сайылыктарга мууһу угуу быһаанын ыраадынан толорболлут.

Сайыныктарга сани-
тарнай турук медтөвө
жаачыстыбага улахан-
нык охсор. Үгүс ферма-
ларга үгүс тутар дың-
лар көрдөбүлгө ыраапы-
нан ээнигеттөөбөттөр: кы-
раагастар, нирдөөктөр-
хактактар, бейз тигме-

натын тутуууга сөптөөх усулуобуйа тэрийлбэт. Совхозтар үүтү сойутар холодильнай установакалары сайилык фермаларга туруортуур кизинэрэ кэллэ да, биэр лаваны сиргэ сөөх.

Карл Маркс аатынан совхоз Мугудайдаагы отделенията үйт хаачыстыбатын үрдэтигэ оройуонга ыгырыыта кизиктик биһирээнэ. Кинилэр тышларын толорор туһугар үгүс үдэни ытталлар. Бары отделение-лэр, арыы сыахтара, биридэстээн ыанньык-сыттар государствога туттарыллар үйт хаачыстыбата үчүгэй буоларын туһугар бары са-табылдарын, кыһамны-дарын ууран мугудай-дар бачыымнарын баты-наллара наада.

[illegible]

Билээн—сокуун. Ошон сохтортар үүт маман билээни уйна госу­дар­ствоға туттарым сору­дағын хайаан да толо­рухтаахтар, сүрүн бол­омтолорун киши хаачы­тыбатыр уурухтаах­тар.

Е. БОРИСОВА,
глава халдайгыштыбатын
борондуукталарын
созотуу скалааыгына
уюнна халчыстыбатыгар
кылазыйнай
инспектора.

тызабыт хаһаайлыстыбатытар, кини мөссүөнүгэр
сүппэт-оспот суолу хаалларар.

Октябрь санга эрэнэ арыйда—коммунистиче-
кай айар—тутар эрэнэ. Мамыаха даады хас биер-
дин партийнай съезд улуу сыалга тиздэр улуу-
каннаах зорьтоннары айар. Бийиги оёо саасты-
тыттан ойдоноер-саналар чакчылары саныхха.

Дойду тыгатын хаһаайыстыбатын, кэппи мөссү-
нүн хас биринги пятилетка уларытар. Советскай
норуот эйэни фашистскай сидынгэр көгү көтөн
кириилэриттэн быһаарыла, сэрэн алдыһыт
хаһаайыстыбатын, күүһүн сүткээһин тыгатын,
чөлүгэр түһэрбитэ. Уонна билигин сааа улаах
саахтарга ыттар. XXII съезд билигин туттулла
сыдьар СССР Программанын ыдынар, XXIII—
XXIV—XXV съездар сайдыылаах социализм об-
щественота туругурууттар дьонуннаах көрдүгүнүн
буолбуттара.

СССР XXV съези уураахтарыг олоххо киллэ-
рин турар, түөрт аңар сым иһигэр социальный,
экономический уонна культурнай сайдыыта биһи-
ги биллэр көстөр хардыыны оҕордубут. СССР Кон-
ституциятын дүүллүйүү уонна бигэртэтии ком-
мунист партия Кини Комитета идеологической,
политический үлэлэргэ, хаһаайыстыбаннай меха-
низмы тупсарыта көккэ уураахтары ылына.
БАМ-мы уонна КАМ-ы туттууга, дойду араас оро-
йуоннарыгар территориальной-производственной

хоалбохуктары тарихинга, хара буора суох зонаны
уларытан тутууга—барытыгар биллэр-кестөр си-
тиһиллэр оҥоһулуннулар. Ону кытта сэргэ партия
В. И. Ленин ситиһиллибит кыайыыларынан уус-
куйбат, оҥоһовор өссө ордуу ситиһэргэ дьулуһар
туһунан көрүһүн өйдүүр. Ити санга кырбоннлэри
уонна кэскиллэри XXVI партийнай съезд болдом-
тотун кинигэһэр ыдыаа.

«Инники барыахха наада, инники дээнэ көрүүхкэ наада, сызкэ толкуйдаамыт партия бэриччилээннэрин күүстөрүнэн, кинилэр үлэлэрин опытынан бигэрэммит айу-санааны илдьэ кэллэхкэ наада». Сирдыт ити санаатын кэнники салгыны өлпүтэ: «Практической опыты сыаналыахха наада, оччовуна эрэ бэри бууртулаабы кээр быра-дыахпыт, бэри сыаналаабы харыстыахпыт, ону олоххо киллэрэргэ туох наадатын хайаатар да олоххо киллэрэспит».

Бийиги партиябытын уонна Советскай государ-
стваны төрүттээбит уонна саалайбыт киһи партия-
най съездер аналдарын ити курдук быһаарбыта.
Бу быһаарыы бийиги күннэрбитигэр дизри тыһы-
наах. Улуу опытытарынан баай, үйэлэргэ өлбө-
дүйбөт модун түмүүнүн кыырыктаах кыргыны-
лары уонна үлэни ортотунан талбит Советскай
Союз Коммунистическай партията байэтин суолу-
нан XXVI съездин көрсө эрдэлээхтин хардыылыыр

Н. КОЖАНОВ, «Правда» пресс-бюрога.

Сарсын—эргшэн
үлэнтин күнэ

Москва «Олимпийский сувенир» магазинна бүтүн бойстин аанын ээл дойду эгэлгэ тылынган сагарар дьоннорго тэлэ-йэр.

Снимокка: продавец
Ольга Бутилина ма-
рыныңар ыңгырап.

CCTA фторхлоридната.

ЭРИЭ-ДЭХСИ ҮЛЭЛЭЭБЭТТЭН

Отделениста бу күн-
нэргэ барыта 487 ынах
ынаар. Быйыл сайын
Сири-Холдоһоһунан, Вэ-
линньикинэн, Кууһуми
Сайылыһынан уопсайа 21
ынаһымыстыт үлэлиир.
Сыл 6 ыйын түмүгүнэн
ртделеник үрдүкүн ма-
ловойуһун 3150,5 цен-
тиер үүт ынан, сорудах
184,9 центиеринэн аһа-
рылыһна, биһирдии ынах-
тан үүтү ыһы: 72-лии
килограмынан үрдэти-
линнэ.

Мэччирэн ааспыт бастаки ыйыгар ынахтан маһын сорууларын 8-тый килограммнан үлэти үүтү валовой ылыныны 38 центнеринэн куоһардыбыт. Оттон ити кэмгэ Валиныны фермата балачча үчүгэй кордорууларын соххозка бастаан. 50 кг эт фондатынан бириэмийэлээнмиз. Ол курдук, үүтү валовой ылыныны 6787, бириэмий ынахтан ыаһыны 33-түү килограммнан аһарда. Ээ ыйыгар ферма старшай А. В. Софронова ыаһын ахсыттан 457-лэн килограмм үүтү ыан социалистический куоталаһын кыйылылааһынан буолла.

Ол эрөөри үлэ эри-
дахси үчүгэй буолбатах.
Холобур, сый агарытар
хас биридии ынахтан
Т. Н. Ксенофонтова
1662, А. И. Егорова 1533
Е. Н. Григорьева 1137
А. Е. Дуранова 1153 ки-
лограмм үтүү ылбыт
эбит буоллактарына, ити
кэмгэ М. В. Осипова 379
А. К. Адамова 381, И. К.

Тригорьевца 375 арз ки
пограмы ыбыттары
тагизон көрүүххэ сөт
Үгүс ыаныыкысттар
көрдөрүүлэрэ, эмиз ити
курдук байа-байа, уртар
ханан дааны маарыт
наспаттар. Манынж икк
агы түмүк evolutione

Ү р ү н и л г з
н ү р э б э р

ытлалар бородруксуу-
ны далатер икин эри-
дехси үлэлзбашпити,
күөх сыйын бизерер бы-
йытын ситэ туһамма-
пытын, сорохтор тустаах
үдэлэригэр эппиэтинэ-
тирин умнааларын тую-
хуууу.

Биридинлэн фермалартан «ИЭСЛКС 60 сыла» ферма коллектива 6 майта биридин фуражкый ынахтан 1267-дин килограмм үүт ылан, былааны 343-түкт аһарла. Оттон ит кэмгэ болонныкылар ынахтан баара-суора 857-дин, кууһумалар 405-ти килограммы ыланнар, от дөлөткө келдерүүтүгүттары тартылар. Ити биир тэг мэтчир итнэ эби аһылыкка, усулуобуйага үлэнир фермалар келдерүүлэрэ тодо манньк улахан урагы-лаахтарыый?

Вастакытынан, ис-
кусственный сымалзы-
лыгы, ынафы буола-
тыга суолта бичирбани
тытан ороһулан төрө-
һүнүртүп, кытаралһын-
нартам. Искитһини, ына-

ныжсыттар уонна бостууктар күннээри режими кытаанахтык тутуспаттарыттан, раздойдааһыны кыайан тэрийбэттэн, Үсүһүнэн, эки аһаадыгы дэлэйдик, хаачыстыбалаахтык бөлөмнөн сиспэлэттэриттан, сорохторго өлгөм үтүһүн эпизетинэс намыһаарыттан, саганы, бастыгы бэйэ үлөтүгөр туһана сатаабаттарыттан. Тердүһүнэн, отделение салалтатын, специалистар, бригадынкырдар өтүлэриттэн тэрийэр, көбүлүүр үлэ мөлөтүттэн, алаан-мынээн биирдигээн үлэчэбэттэн, хонтуруол, ирдэбил өссө да ситэ туруоруллубатыттан таарыста.

Онон Эрилик Эри-
тийн аятынан совхоз
Хадаардаагы отделени-
тын салалтатын
сүөһүтүн итинтийн
үлэһиттерин бу күннэр-
дэги тирээн турар со-
рукпутунан мэтчирөө
ыйдарыгар үүт ыамын
мунуттурдук урээтик
буолар. Ол итинтэ-
эбин аһылтыг эсэ да-
лэйдик онгөрөн ситиэх,
ынах уолуутун таһаа-
рыа суох, үлэин-хамна-
һын күннэтэ контуруо-
лаһыах, ирдэбили хар-
дарыта туруоруох тус-
таахпыт. Итинник сү-
бэлэһэн, кемелесүһэн
үлэһэһиммит пэтикет-
ка, түмүктэһиммиэх сы-
лын соруудахтарын то-
лоруубутугар сүрүн мэк-
тиһэһэн буолуода.

М. МАРТЬЯНОВ,
управляющий.

Москвадагы электровакуумнай прибордары өңөр-зор завод коллективна кээиники түөрт сылта өңө-лүктөр 78 сана норууттарын баһылаата. Билетин үлэһиттэр СССР XXVI съедин чыыһыгэр социалистическай куоталаһымын кизинник тэниттилер. Урдэтидэбит абхэтанастыбизин бастахылартаа биридэстэринэн ртутнай-кварцевай өңөлүктөр сыахтарын коллективна ылыһыа. Кинилэр тыа ха-һаайыстыбатыгар туттулар лампалар сана се-рияларын өңөрсө таһаарарга баһыарынылар. 40 үлэһит кээлэр сыл икки бастааи кийим соруудааи съезд аһыллыатын нерсе толоруота.

Сыноокка: тагааччы Валентини Маркоша саяг
лампаны көрдөрөр. Билигин саяг оңолук берсе-
балыыр партиста оңолулар.

В. КУНОВ фотота. ССТА фотохрониката.

